

dividets Net træde frem her, vi skulle ikke spørge om en tilfældig Formuesomstændighed, men vi skulle spørge om den Berettigelse, Embedsmanden har efterladt sine Esterlevende, og vi skulle ikke saa at sige gjøre det afhængigt af et Skjøn, om disse have Berettigelse eller ikke; det skal ikke bære nogensomhelst Raades karakter, det skal være en fuld Berettigelse, hvormed Individet her skal træde op. Nu sige vi her: Denne Mand, som staaer ligeved at maatte være med sit Bohave paa Gaden — en Ting, som den ærede Taler her bagved dog fandt umenneskeligt, og saa umenneskeligt, at der ingen Lov behøvede at eksistere for at tage Forholdsregler derimod — ville vi give en saadan Berettigelse, som udgaaer ligefrem af hans Stilling som Menneſte i Samfundet, en Berettigelse, som jeg siden skal vise paa ingen Maade er ucontrolleret, og om denne Berettigelse, som dreier sig om at kunne faae 40 \square Alens Rum til at leve i og en lille Plads til at lægge Brændsel i, som paa Landet ikke engang gives en Gaard, og ved hvilken denne Mand, dersom han vil have enten Høns eller Sviin, saa maa have dem i sin Stue, om Berettigelsen til for sine Penge at have fuldkommen Sikkerhed til at kunne faae dette Rum, siger man nu, at det er en saa stor, farlig, individuel Berettigelse, at man ikke skal gaae ind paa den. Det forekommer mig, som om der ikke er den samme Opfattelse af de forskjellige Rettigheder, som skulle gives til Individet under saadanne, vel forskellige, men i visse Maader hinanden lignende Tilfælde; Forskjellen ligger kun deri, at der, hvor vi ikke ville lade den individuelle Berettigelse fremtræde, der var ingen Trang, men her er Trangen, den absolute Trang, det vil sige, Trangen til Gjenstanden, til Tingen. Det er blevet fremhævet igaar, og det er tildeels blevet gjentaget idag — og det har været mig kjært at høre, thi saa behøver jeg ikke at hente Bevistet derfor fra mine egne Ord — at der var noget Nyt i dette Forslag; det skulde gjøre mig ondt, om jeg bragte Forslag ind i Thinget, som ikke indeholder noget Nyt. Det er en Reservelæring til mig, at mit Forslag indeholder noget Nyt; men hvad er det Nye, det indeholder? Det er ikke, som man har villet sige, et nyt Princip, men det er et nyt Mid-

del til at hævede et gammelt Princip. En æret Taler har idag selv erkjendt, jeg gjenta-ger det, at dette Princip var saa gammelt, at det laae i Tingens Natur, at den Familie, som ikke kunde finde et Tag til at boe under, ikke skulde kastes paa Gaden, men skulde hjælpes; men, har han sagt, det er heller ikke deri, det Nye ligger, at man giver en Berettigelse, men det Nye, han finder deri, og det er ogsaa det, han finder farligt deri, det er, at den paagjældende Person skal kunne stille sig hen for Sogneforstanderskabet og sige til det: jeg er bleven opsagt, jeg har til Trods for al min Flid ikke selv kunnet finde en Bolig, og jeg resignerer mig til at tage den maadelige Bolig, som jeg skal være tilfreds med, naar I give mig den, — thi mere giver Forslaget ikke, Forslaget giver ingen Herlighed, det giver kun Udſigt til det absolut Nødvendige. Her, siger han, er man gaaen ud fra det, som hidtil bestod, thi det var tidligere overladt til Sogneforstanderskabet eller Fattigbestyrelsen selv, saavel i dette Tilfælde, som i alle de Tilfælde, der angaae de Bud, som Fattigloven gjør gjældende til Gavn for de Trængende eller her i dette enkelte Tilfælde for dem, som trænge til denne enkelte Nødvendighedsgegenstand —, at bestemme, om det Krav, som blev gjort, var billigt og skulde efterkommes eller ikke, og dette Nye overlades derimod til Individet at træde frem med sit Krav, som en Berettigelse; ja, vistnok er deri nogen tilsyneladende Forandring, men i Virkeligheden vil jeg haabe, at der ingen Forandring er, thi skulde det, som hidtil har bestaaet, betyde, at Sogneforstanderskaberne, endog hvor Kravet var velbegrundet, ikke behøvede at efterkomme det, og at ingen Myndighed i Landet kunde tvinge dem dertil, saa var jo den Lov, som gik løs herpaa, ikke andet end at drive Spot med hele Befolkningen, og det kan en Lov ikke have meent, Loven kan kun have meent, at overlade det til et Skjøn under et høiere Tilſyn, thi intet Sogneforstanderskab og ingen Fattigbestyrelse kan — og det endnu mindre dengang end nu — have handlet med en saadan Egenmyndighed, at den paagjældende Tilfædesatte ikke skulde kunne finde Retfærdighed, naar han klagede, og denne Klagerens Net bestod, og